

Η Γλυπτική στην Κλασική Εποχή

Γούσγουλα Θωμαΐς
Δημητρίου Παναγιώτα
Ευαγγελάτου Μαρία
Μουσγά Χριστίνα
Μπουλντά Μαρία
Πιργιάσι Τζουλιάννα

Εισαγωγή:

- ▶ Η κλασική περίοδος ξεκινά από το 479 π.Χ. στην διάρκεια των Περσικών πολέμων και φτάνει μέχρι το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, το 323 π.Χ.
- ▶ Σε καλλιτεχνικό επίπεδο, ο όρος «κλασικός» ταυτίστηκε με τους ιστορικούς της τέχνης, με την αισθητική τελειότητα, την αρμονία και την αυθεντία και τελικά με όλες τις εκφάνσεις της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας.
- ▶ Αξιοσημείωτο είναι ότι οι άνθρωποι εκείνης της εποχής αποκαλούν τη γλυπτική «Πλαστική Τέχνη».

Σύνδεση αρχαϊκών – κλασικών χρόνων:

Το παιδί του Κριτίου
(Μουσείο Ακρόπολης)

Το «Παιδί του Κριτίου» και η «Κόρη του Ευθυδικού» σημαίνουν πιο πολύ την αρχή της νέας εποχής παρά το τέλος της παλιάς. Η πνευματική ανανέωση αυτών των χρόνων έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβολή των εκφραστικών μέσων της πλαστικής.

Κόρη του Ευθυδικού
(Μουσείο Ακρόπολης)

Συνθήκες Ανάπτυξης Γλυπτικής:

- ▶ Η Περσική απόκρουση
- ▶ Η Α' Αθηναϊκή Συμμαχία (480 π.Χ.)
- ▶ Η μεταφορά αργότερα του συμμαχικού ταμείου από τη Δήλο στον Παρθενώνα
- ▶ Το δημοκρατικό πολίτευμα
- ▶ Οι ισχυρές προσωπικότητες που υπήρχαν εκείνη την εποχή.

Περίοδοι Γλυπτικής:

- ▶ Πρώιμη περίοδος (κατά τη διάρκεια των Περσικών Πολέμων): κυριαρχεί ο δαιδαλικός ρυθμός με σημαντικότερους γλύπτες εκπροσώπους τον Πυθαγόρα, τον Μύρωνα και τον Κάλαμη.
- ▶ Ώριμη περίοδος (στην εποχή του Περικλή και του Πελοποννησιακού Πολέμου): σημειώνονται εξαιρετικά έργα στην Αθήνα (π.χ. κούρος, κόρη κ.τ.λ), με πρωταγωνιστή τον γλύπτη Φειδία και τους μαθητές του.
- ▶ Ύστερη περίοδος: συνδέεται με την αξιοποίηση της γλυπτικής και κάνουν την εμφάνισή τους γλύπτες όπως ο Πραξιτέλης, ο Σκόπας και ο Λύσιππος.

Αυστηρός ρυθμός:

- ▶ Αυστηρότητα και απλότητα δίνουν σοβαρότητα και μεγαλοσύνη.
- ▶ Η μεταβολή και η μεταμόρφωση από τα τέλη του βου αιώνα ξεκινά και εντείνεται από τους Περσικούς Πολέμους.
- ▶ Ισορροπούν αντίρροπες τάσεις: αρμονία («παλίντονος ἄρμονιη»).
- ▶ Παιδί του Κριτίου: λυγίζει το ένα γόνατο και έτσι παίρνει το βασικό σχήμα του κούρου που απελευθερώνει το σώμα και «δημιουργεί κινήσεις και αντικινήσεις».
- ▶ Οι τεχνίτες πλέον μπορούν να επιλέξουν θέματα και στάσεις που μπορούν να πραγματώσουν αφού αλλάζει η δομή του ανθρώπινου σώματος και οι εσωτερικές δυνάμεις βγαίνουν προς τα έξω.
- ▶ Οι κούροι δεν αναπαριστούν και θεούς και ανθρώπους πλέον.
- ▶ Η τεχνική της κατασκευής κούφιων αγαλμάτων, που επινοήθηκε στα μέσα του βου αιώνα, επηρέασε πολύ τους τεχνίτες της κλασικής περιόδου: νέα σύλληψη μορφών: νέα τεκτονική.
- ▶ Πνευματική ανάγκη: δημιουργία θεματολογίου και μορφολογίας.

**Πώς αναπτύχθηκε η γλυπτική στις διάφορες
περιοχές της Ελλάδας;**

Περιφέρεια – Πελοπόννησος

- ▶ Ξάνθος Λυκίας: ιωνική τέχνη με ξένες λατρευτικές
- ▶ Σελινούντας: επίδραση αττικού εργαστηρίου, ιωνικό ρεύμα δυτικού ελληνικού κόσμου
- ▶ Νησιώτικη: ιωνική τέχνη
- ▶ Ολυμπία: αυστηρός ρυθμός

Περιφέρεια – Πελοπόννησος:

Σφίγγες (Μουσείο Ακρόπολης)

Κεφαλή Αφροδίτης του Δίσκου της Μήλου (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο)

Μετώπες με τους άθλους του Ηρακλή (Μουσείο Ολυμπίας)

ΣΤΕΡΕΉ ΕΛΛΑΔΑ:

- ▶ Αρχικά: ένταση και παλμός
Στη συνέχεια: αυστηρή αρμονία κινήσεων
- ▶ Δελφικός Ηνίοχος:
 - άγνωστος τεχνίτης
 - μορφή: «στερεά και γενναία», αρμονία κινήσεων
 - βλέμμα: δυνατό

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ:

Ποσειδώνας του
Αρτεμισίου
(Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο)

Δελφικός Ηνίοχος
(Μουσείο Δελφών)

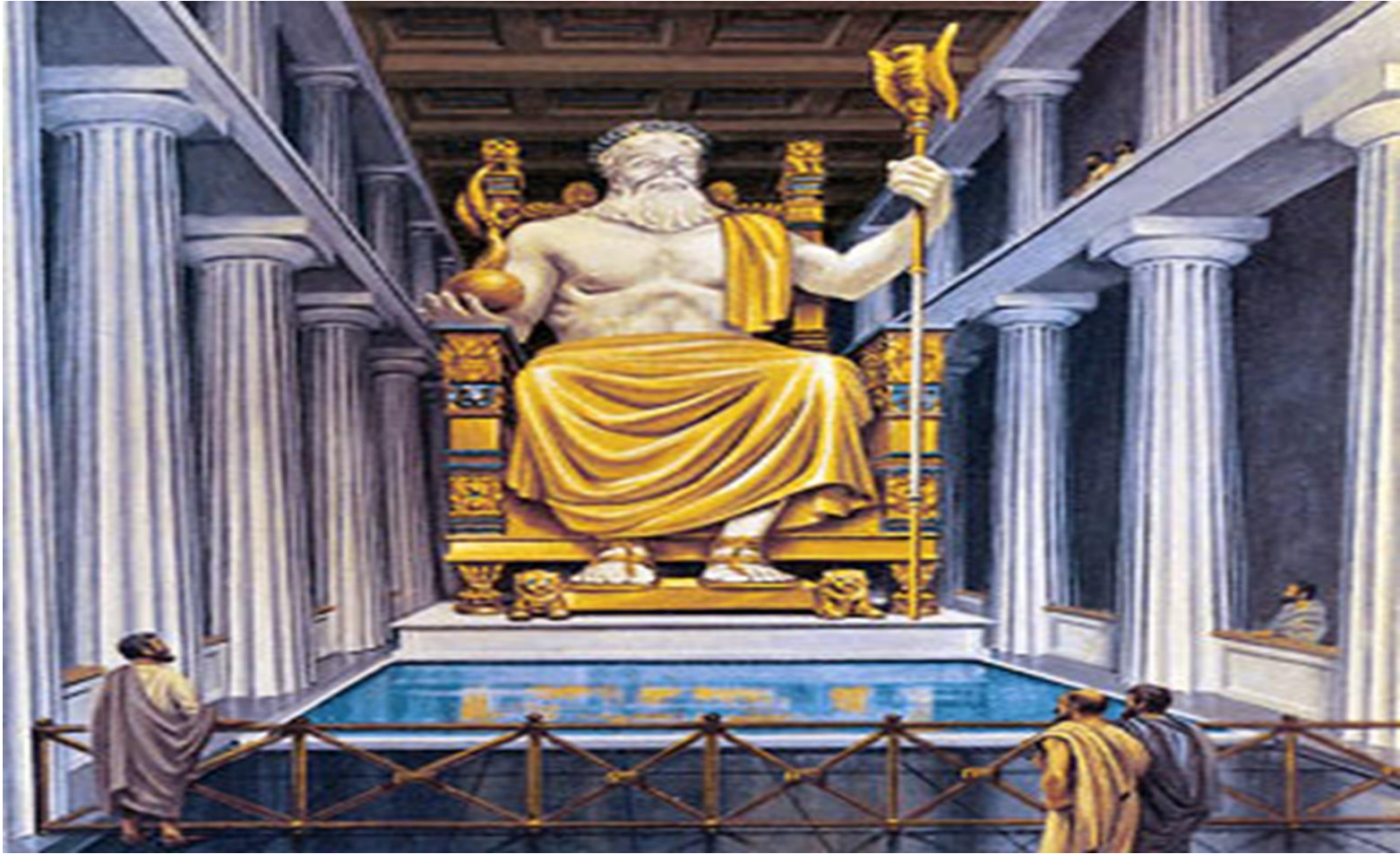
Φειδίας:

- ▶ Ο Φειδίας γεννήθηκε το 490 π.Χ. στην Αθήνα . Ο πατέρας του ήταν ο Χαρμίδης. Ήταν Έλληνας γλύπτης ζωγράφος και αρχιτέκτονας που έζησε τον 5ο αιώνα και θεωρείται από τους σημαντικότερους γλύπτες της Κλασικής εποχής . Η δράση του αρχίζει γύρω στο 465 π.Χ., όταν στην πολιτική σκηνή της Αθήνας επικρατεί ο Κίμων. Τα πρώτα έργα του Φειδία ήταν αφιερωμένα εις μνήμην της νίκης των Ελλήνων έναντι των Περσών (Μαραθώνας). Δάσκαλός του ήταν ο Αργείος Αγελάδας από το Άργος και ο Ηγίας. Από τα πιο γνωστά του έργα ήταν:

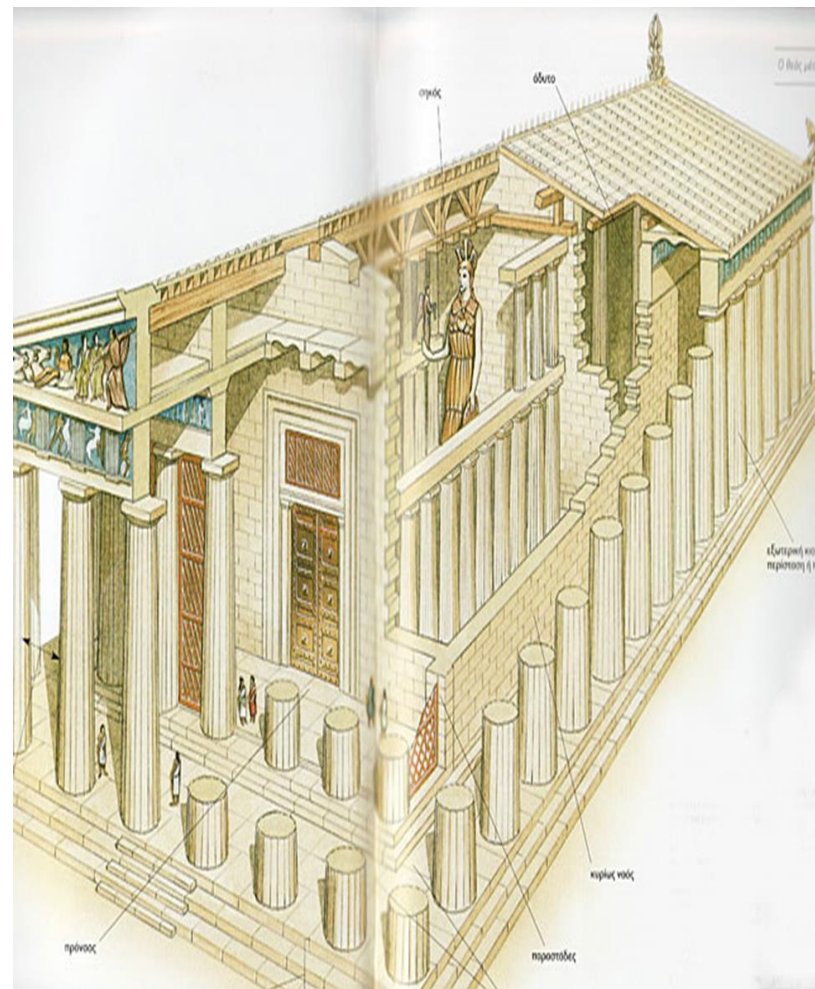
- ▶ Το άγαλμα του Ολυμπίου Διός στην Ολυμπία, το οποίο είναι ένα από τα επτά θαύματα του κόσμου.
- ▶ Πολλά από τα αγάλματα που απεικόνιζαν την θεά Αθηνά, όπως αυτό της Αθηνάς Παρθένου, το οποίο βρισκόταν στον Παρθενώνα ή της Αθηνάς Προμάχου που βρισκόταν ανάμεσα στα Προπύλαια και το Ερέχθειο.
- ▶ Η πιο σημαντική προσφορά του ήταν στην ανοικοδόμηση του Παρθενώνα έπειτα από την καταστροφή του από τους Πέρσες.

- ▶ Ο Πλούταρχος αναφέρει ότι ο Φειδίας πέθανε στην φυλακή ενώ ο Φιλόχωρος αναφέρει ότι μετά την ολοκλήρωση της Παρθένου ο Φειδίας εγκατέλειψε για πάντα την Αθήνα για να αποφύγει την καταδίκη, έτσι πήγε στην Ολυμπία. Το εργαστήριό του ήταν στην Άλτη. Εκεί με τους συνεργάτες του φιλοτέχνησε το άγαλμα του Διός για το οποίο δεν υπάρχουν πολλές πληροφορίες παρά μόνο για την στάση του αγάλματος και τα υλικά κατασκευής του. Πρόκειται για ένα κολοσσικό χρυσελεφάντινο λατρευτικό άγαλμα του Διός, ύψους 11 μ., το διασημότερο έργο του που συγκαταλέγεται στα επτά θαύματα του κόσμου. Δυστυχώς όμως και εδώ ο Φειδίας κατηγορήθηκε για κατάχρηση και κλοπή χρυσού και φυλακίστηκε ως το θάνατό του το 430 π.Χ.
- ▶ Η φήμη των έργων του στον αρχαίο κόσμο και η αίσθηση που προκάλεσαν αυτά στις πιο φωτισμένες σύγχρονες σχολές παρέχουν κάθε ελπίδα ότι μπορεί τελικά να αποτελέσουν το μέσο αναβίωσης εκείνης της άδολης αίσθησης του ωραίου, η οποία από την εποχή του Περικλή ποτέ δεν επανέκτησε την κυριαρχία στον ίδιο βαθμό .

Άγαλμα Ολυμπίου Διός (Μουσείο Ολυμπίας)

Χρυσελεφάντινο άγαλμα Αθηνάς Παρθένου

Παρθενών και Φειδίας:

- ▶ Τα χαρακτηριστικά της Κλασικής Τέχνης έχουν αποκρυσταλλωθεί καιρία στα γλυπτά του Παρθενώνα (447–432 π.Χ.) όπως τα συνέλαβε και τα σμίλεψε με τους συνεργάτες του ο Φειδίας. Με τις δημιουργίες του, συμπυκνωμένη πεμπτουσία της σοφίας και της τέχνης, έγινε ο κύριος εκφραστής της ουσίας του κλασικού θαύματος.
- ▶ Στο ανατολικό αέτωμα εικονίζεται η Γέννηση της Αθηνάς, που αποκτά τη σημασία κοσμικού γεγονότος, έτσι όπως πλασιώνεται από τον Ήλιο που ανατέλλει στη μία γωνιά. Το θέμα του δυτικού αετώματος, η έρις της θεάς με τον Ποσειδώνα για την κυριαρχία στην Αθήνα, υποδηλώνει την πίστη των Αθηναίων στον αγαθοεργό ζήλο των δύο θεών προς το «δαιμόνιον άστυ». Στην ζωφόρο παρελαύνει η μεγάλη πομπή των Παναθηναίων, ενώ στις μετόπες της βόρειας πλευράς εικονίζεται η Ιλίου Πέρσις, της ανατολικής η Γιγαντομαχία, της νότιας η Κενταυρομαχία και της δυτικής η Αμαζονομαχία.

Δυτικό αέτωμα Παρθενώνα

Ζωοφόρος

Ανατολική Μετώπη:
Αμαζονομαχία

Νότια μετώπη:
Κενταυρομαχία

- ▶ Όσον αφορά τον Παρθενώνα γνωρίζουμε πως η μεγάλη πρόσοψη απαρτιζόταν από 44 αγάλματα, εκ των οποίων τα 13 βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο και 2 μόνο στην αρχική τους θέση (τα υπόλοιπα λογικά δεν σώζονται). Οι μετόπες ήταν στο σύνολό τους 92, διαμοιρασμένες σε 32 ανά πλευρά (βορινή, νότια) και 14 ανά άκρη (ανατολική, δυτική) του ναού. Στον Παρθενώνα βρίσκονται σήμερα όλες οι μετόπες των άκρων του ναού, ενώ πολλές από τις μετόπες των μακρών πλευρών έχουν χαθεί κατά την πολιορκία της Αθήνας από τους Βενετούς. Έχουν μέγεθος περίπου 1,375 επί 1,30 μέτρα και είναι κατασκευασμένες από το μάρμαρο της Πεντέλης. Ίχνη χρωμάτων δεν σώζονται, αλλά πιστεύεται ότι πιθανώς ήταν ζωγραφισμένες με πολύ έντονα χρώματα. Οι καλά διατηρημένες μετόπες της νότιας πλευράς δείχνουν φανερά ότι είναι έργα πολλών διαφορετικών χεριών.
- ▶ Τα διαζώματα είχαν συνολικό μήκος 524 πόδια και 10 ίντσες, δηλαδή 157,5 μέτρα. Σήμερα έχουμε 250 πόδια, δηλαδή 75 μέτρα που διατηρούνται σε πολύ καλή κατάσταση.

Πραξιτέλης:

- ▶ Γεννήθηκε στην Αθήνα τον 4^ο αιώνα.
- ▶ Πατέρας του ήταν ο γλύπτης Κηφισόδοτος.
- ▶ Έδρασε κυρίως στο 2^ο-3^ο τέταρτο του 4^{ου} αιώνα.
- ▶ **Χαρακτηριστικά:**
- ▶ Ήταν ο πρώτος που δημιούργησε γυμνές γυναικείες μορφές σε κανονικό μέγεθος.
- ▶ Τα έργα του χαρακτηρίζονται από την σιγμοειδή στάση των σωμάτων εξαιτίας της οποίας κρίνεται απαραίτητη η χρήση στηριγμάτων.
- ▶ Δημιούργησε λυγρές, νεανικές μορφές με γλυκύτητα και θηλυκή χάρη.
- ▶ Τα πρόσωπά τους έχουν λεπτά χαρακτηριστικά.

Ο Ερμής με τον Διόνυσο παιδί (340–330 π.Χ.)
(Μουσείο Ολυμπίας)

Η Αφροδίτη τύπου Arles (360 π.Χ.)
(Μουσείο Λούβρου)

Η Αφροδίτη της Κνίδου (340 π.Χ.)
(Μουσείο Βατικανού)

Έρως Centocelle
(360–340π.Χ.)
(Νάπολη)

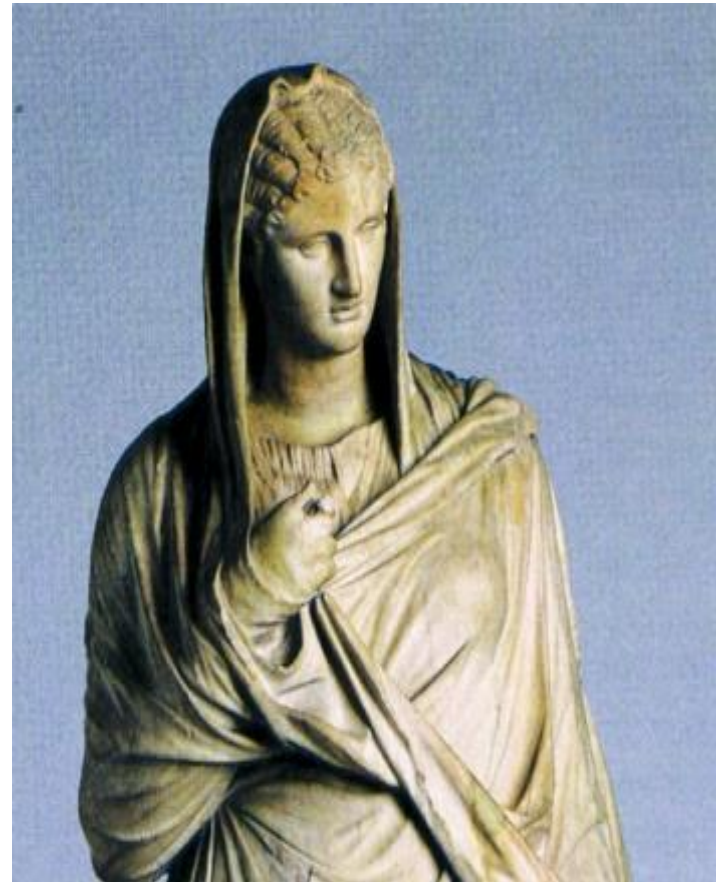
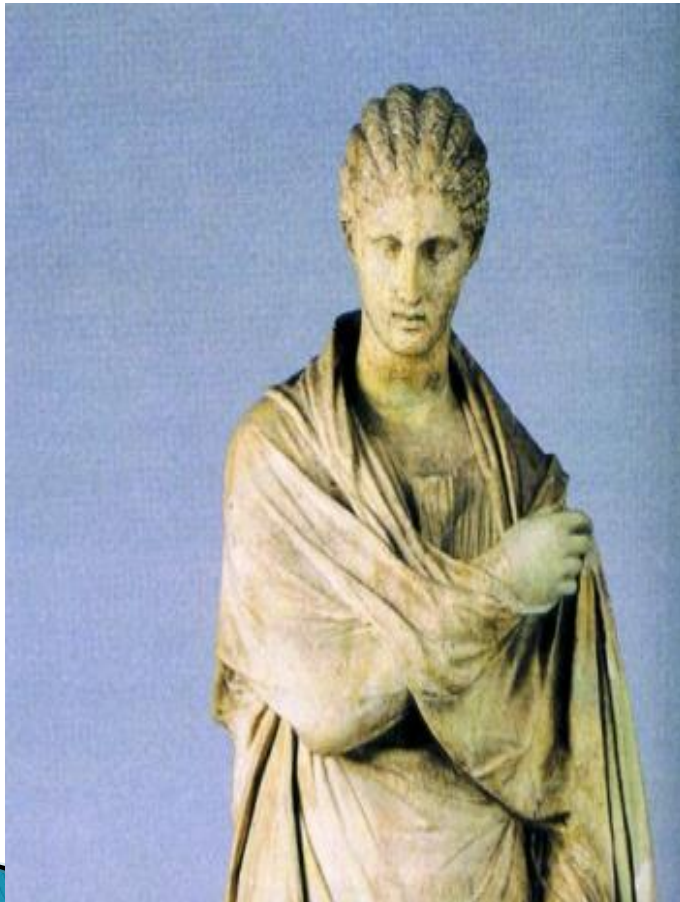
Απόλλων Σαυροκτόνος (350–330 π.Χ.)
(Μουσείο Βατικανού)

Αναπαυόμενος σάτυρος (Μουσείο Ρώμης)

Η μικρή και η μέγαλη
Ηρακλειώτισσα(330-310π.Χ.)
(Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο)

Μύρωνας:

- ▶ Ήταν από την Αθήνα.
- ▶ Γεννήθηκε περί το 480–440 π.Χ.
- ▶ Τα έργα του απεικονίζουν το Μινώταυρο, τον Κέρβερο, τον Περσέα, το σάτυρο Μαρσύα, τον Ηρακλή, έναν αθλητή της δισκοβολίας και τον Απόλλωνα της Εφέσου.
- ▶ Έργα που είμαστε σίγουροι πως ανήκουν σ' αυτόν έχουν σωθεί σε ρωμαϊκά αντίγραφα. (αντίγραφο «Δισκοβόλου» και «Μαρσύας» περί το 450–440 π.Χ.)
- ▶ Και στα δύο παραπάνω έργα, κυρίως στο «Δισκοβόλο», στο κέντρο του ενδιαφέροντός του βρίσκεται το ανθρώπινο σώμα.

Η τέχνη του:

- ▶ Χαρακτηριστικά της τέχνης του Μύρωνα ήταν η αναπαράσταση της ζωής σε ακαριαίες πράξεις, οι έντονες και βίαιες κινήσεις, ενώ δεν φαίνεται να συμπαθούσε την φυσική στάση των μορφών που απεικόνιζε. Κανείς δεν τόλμησε να απομακρυνθεί όσο αυτός από την μετωπικότητα της εποχής (φυσικές μορφές). Είναι μάλιστα φανερό ότι λόγω αυτής της ιδιαιτερότητάς του παρέβλεπε πολλές φορές και το ρυθμό.

Δισκοβόλος, Μύρωνα (περ. 450 π.Χ.) (Μουσείο Βατικανού)

Μαρσύας, Μύρωνα (περ. 450 π.Χ.) (Μουσείο Βατικανού)

Πολύκλειτος:

- ▶ Ήταν από το Άργος.
- ▶ Έζησε τον 5^ο αι. π.Χ.
- ▶ Λέγεται πως αυτός, ο Φειδίας και ο Μύρωνας (οι τρεις σημαντικότεροι πλάστες του 5^{ου} αι.), ήταν μαθητές στο εργαστήριο του Αγελαδά.
- ▶ Από την αρχαία παράδοση γνωρίζουμε 21 έργα του, δύο όμως μπορούμε να αναγνωρίσουμε με σιγουριά σε ρωμαϊκά αντίγραφα («Διαδούμενος» και «Δορυφόρος»).
- ▶ Στο «Δορυφόρο», αποτυπώνεται ο «Κανόνας» του, η πρώτη πιθανώς επαγγελματική γραμματεία για τη γλυπτική.
- ▶ Μετά το 423 π.Χ., κατασκεύασε μεγάλο χρυσελεφάντινο άγαλμα της Ήρας για το νέο ναό της, κοντά στο Άργος.

Η τέχνη του:

- ▶ Χαρακτηριστικό του Πολύκλειτου είναι το χαμηλό ανάγλυφο των μαλλιών, οι δυνατοί ώμοι και το ολοκάθρα τονισμένο σχέδιο των μυών. Βάση αυτών των χαρακτηριστικών έχουν αποδοθεί στον Πολύκλειτο, τους γιούς και τους μαθητές του ορισμένα έργα που φέρουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά. Σχεδόν όλα τα πρωτότυπά του ήταν από χαλκό. Από αυτά τα έργα, εμπνεύστηκε αργότερα ο Λύσιππος.

Δορυφόρος, Πολύκλειτου
(περ.440 π.Χ.)
(Αρχαιολογικό Μουσείο Νεάπολης)

Διαδούμενος, Πολύκλειτου (περ. 430 π.Χ.) (Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών)

Λύσιππος:

- ▶ Πελοποννήσιος γλύπτης του 4ου αιώνα π.Χ. από τη Σικυώνα.
- ▶ Λυσίππεια γνωρίσματα: τρισδιάστατη μορφή, ψηλά και λεπτά σκέλη των μορφών, μικρά κεφάλια με μικρά και λεπτά χαρακτηριστικά προσώπου και χαμηλό ανάγλυφο μαλλιών.
- ▶ Διασημότερο έργο του αποτελεί ο Αποξυόμενος, το οποίο αποτελεί ορόσημο στην αρχαία ελληνική πλαστική.
- ▶ Η τρισδιάστατη μορφή αποτελεί επίτευγμα του Λύσιππου, το οποίο θα δημιουργήσει παράδοση και σχολή.
- ▶ Τα έργα του υπολογίζονται γύρω στα 1.500 σύμφωνα με τη παράδοση.
- ▶ Υπήρξε αγαπημένος γλύπτης του Μεγάλου Αλεξάνδρου.
- ▶ Ο Λύσιππος είναι ο τελευταίος μεγάλος γλύπτης των κλασικών χρόνων συγχρόνως όμως και ο 1ος της ελληνιστικής εποχής.

Αποξυόμενος
(Μουσείο Βατικανού)

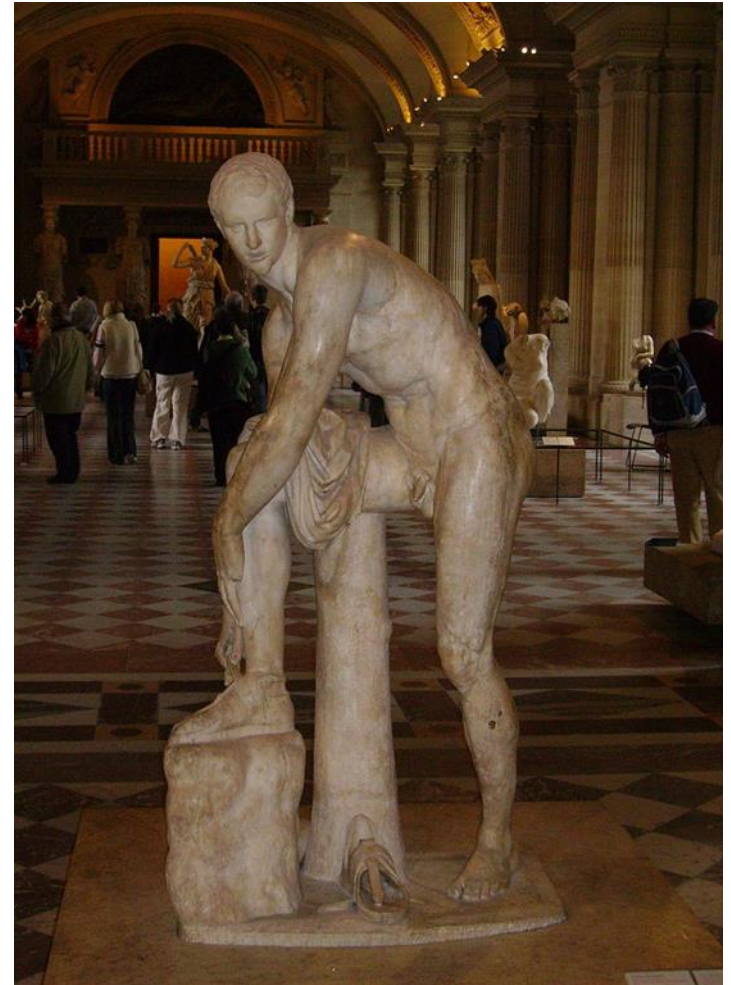
Ανδριάντας Αγία
(Μουσείο Δελφών)

Άγαλμα Κουρασμένου
Ηρακλή

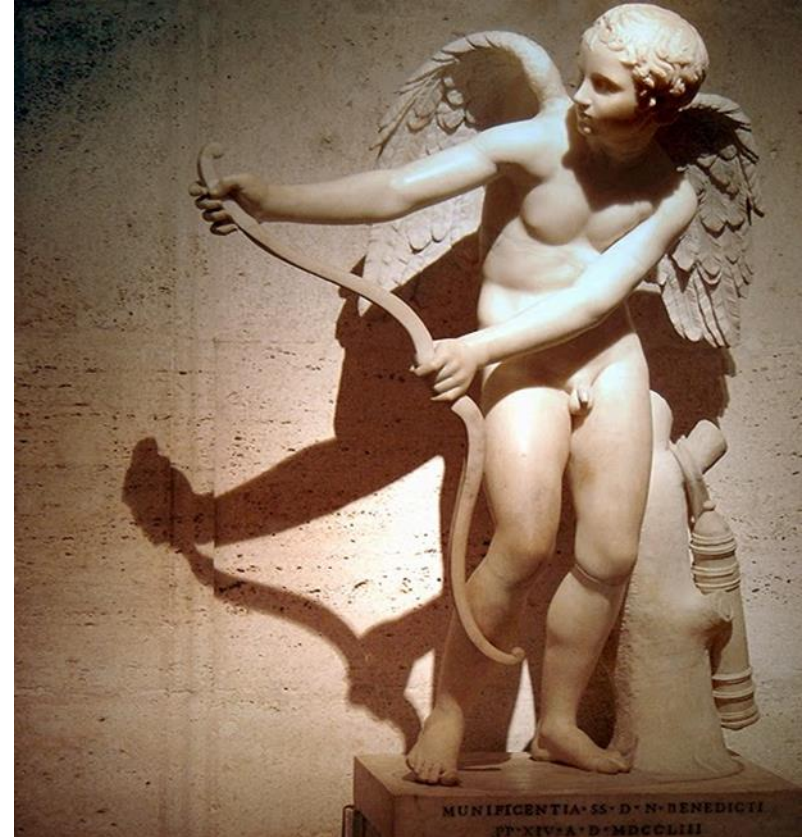
Ερμής ή Ιάσονας
(Μουσείο Λούβρου)

Άρης Ludovisi
(Εθνικό αρχαιολογικό μουσείο
Ρώμης)

Έρωτας τοξότης
(Μουσείο Καπιτωλίου)

Λεωχάρης:

- ▶ Καταγωγή: Αθηναίος πιθανότατα
- ▶ Φαίνεται να ζούσε ως το 320 π.Χ.
- ▶ Διακατέχεται από το αττικό πνεύμα.
- ▶ Έργα: Απόλλων του Belvedere, Άρτεμις των Βερσαλλιών, δυτική πλευρά της ζωφόρου του Μουσείου της Αλικαρνασσού, μερικά αγάλματα του Δία που έκανε στην Ολυμπία, στην Αθήνα και στον Πειραιά, άγαλμα της καθήμενης Δήμητρας από την Κνίδα, χρυσελεφάντινα αγάλματα των Μακεδόνων βασιλέων που στήθηκαν στο Φιλίππειο της Ολυμπίας, ανδριάς του Σοφοκλέους (αντίγραφο Λατέρνου).
- ▶ Χαρακτηριστικά: διαγώνιοι άξονες, στροφή κεφαλιού σε άλλη κατεύθυνση απ' αυτή του σώματος.

Απόλλων Belvedere (περ. 330 π.Χ.) (Μουσείο Βατικανού)

Ἄρτεμις των Βερσαλλιών (περ. 330 π.Χ.) (Μουσείο Λούβρου)

Μαυσωλείο Αλικαρνασσοῦ:

- ▶ Χαρακτηριστικό μνημείο του 4ου αιώνα π.Χ., το οποίο συγκαταλέγεται στα 7 θαύματα του κόσμου.
- ▶ Εργάστηκαν 4 από τους μεγαλύτερους Έλληνες γλύπτες της εποχής: ο Τιμόθεος, ο Σκόπας, ο Λεωχάρης και ο Βρύαξις.
- ▶ Σώθηκαν σε αρκετά καλή κατάσταση πλάκες μιας ζωοφόρου με Αμαζονομαχία και δυο κολοσσικά αγάλματα ίσως του Μαύσωλου και της Αρτεμισίας.

Αρτεμισία
(Βρετανικό Μουσείο)

Μαύσωλος
(Βρετανικό Μουσείο)

Αμαζονομαχία (Βρετανικό Μουσείο)

Λοιποί Γλύπτες:

Αλκαμένης:

Ήταν από την Αθήνα και έζησε το δεύτερο μισό του 5^{ου} αι. π.Χ.

Αφροδίτη εν κήποις

Σύμπλεγμα Πρόκνου και Ίφυ

Αγοράκριτος:

Έζησε το δεύτερο μισό του 5^{ου} αι. π.Χ. στην Πάρο.

Σύμπλεγμα Αφροδίτης και Διώνης

Κηφισόδοτος:

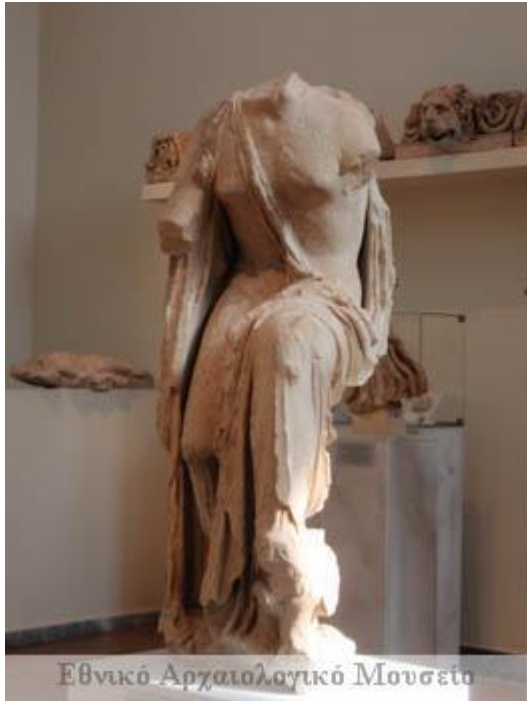
Έκμασε περί το 400–360 π.Χ. και ήταν από την Αθήνα.

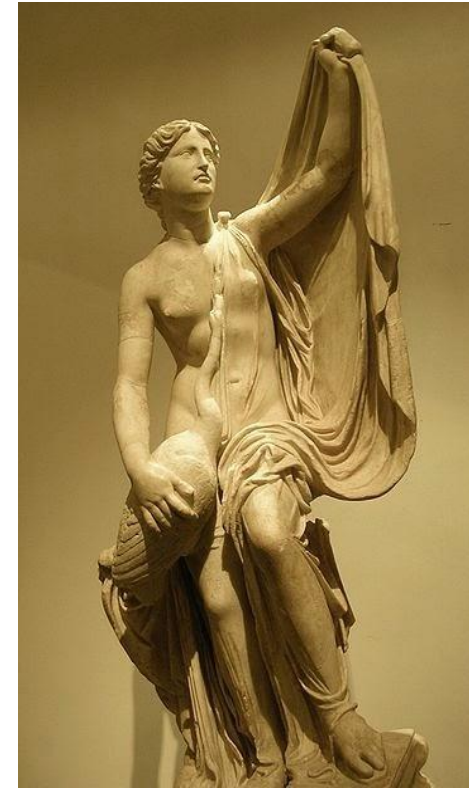
Ειρήνη και Πλούτος

Τιμόθεος:

Έζησε τον 4^ο αι. π.Χ. στην Αθήνα.

Άγαλμα Υγείας

Σύμπλεγμα Λήδας και κύκνου

ΣΚΟΠΑΣ:

Έζησε τον 4^ο αι. π.Χ. στην Πάρο.

Κεφαλή του Μελεάγρου

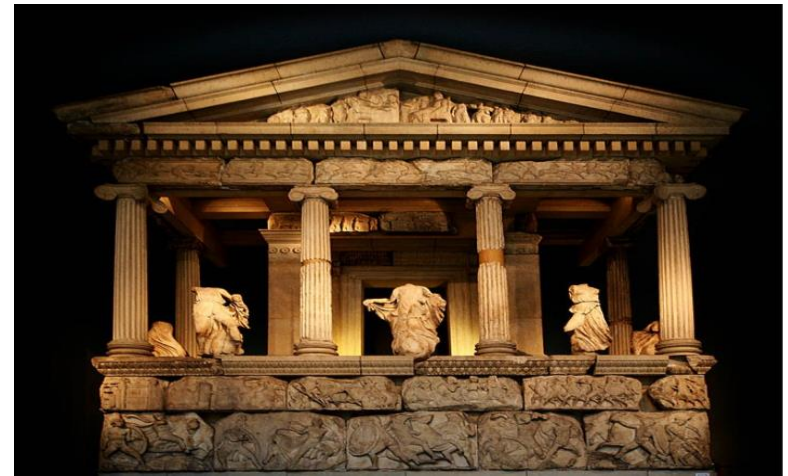
Ηρακλής Lansdowne

Ανώνυμα Γλυπτά:

- ▶ Κόρες του Ερεχθείου
- ▶ γλυπτά των ζωφόρων του Ερεχθείου
- ▶ γλυπτά του ναού της Αθηνάς Νίκης
- ▶ ζωφόροι και μετώπες ναού του Ηφαιστου
- ▶ εναέτια (γλυπτά αετώματος) Ηραίου του Άργους
- ▶ ακρωτήρια ναού των Αθηναίων της Δήλου
- ▶ ελευσινιακό ανάγλυφο
- ▶ ζωφόρος ναού της Φιγαλείας (καινοτομίες: θεματική και μορφολογική, ζωφόρος στο εσωτερικό)
- ▶ σαρκοφάγος της Σιδώνος, ηρώο της Τρύσας (Γκιούλμπασι), μνημείο των Νηρηίδων στην Ξάνθο της Λυκίας (συχνά υπέρβαση ορίων ελληνικού μέτρου, ομοιότητα με παρθενώνια ζωφόρο)
- ▶ ζωφόρος θωρακείου πύργου της Αθηνάς Νίκης («ευγένεια και δεξιοσύνη αττικής τέχνης [...] παρθενώνια παράδοση»)

Μετώπη από το Ναό της Αθηνάς Νίκης

Μνημείο Νηρηίδων στη Ξάνθο της Λυκίας

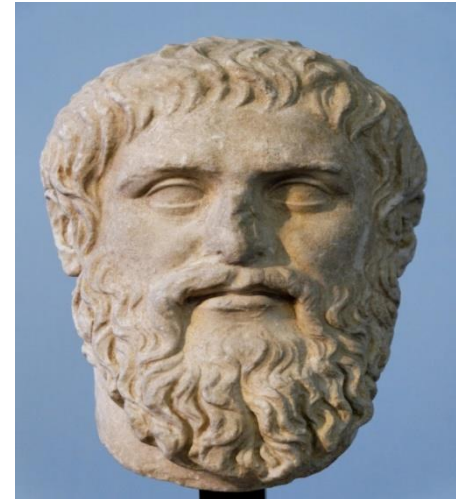

Ερέχθειο

Πορτραίτα:

- ▶ Ανήκουν σχεδόν στο σύνολό τους στην ελληνιστική εποχή.
- ▶ Χάλκινη κεφαλή από την Κυρύνη (340 π.Χ.), πορταίτο του Ευριπίδου, του Πλάτωνα (Σιλανίων μάλλον).
- ▶ Διατηρούν κλασικό πυρήνα αλλά πλέον γίνεται φανερό στα πρόσωπα το αίσθημα της ανησυχίας .
- ▶ Η τάση αυτή που ξεκινά από το ανήσυχο πνευματικό περιβάλλον της Αθήνας θα συνεχιστεί και στα ελληνιστικά χρόνια.

Πορταίτο του Πλάτωνα
(Μουσείο Καπιτωλίου)

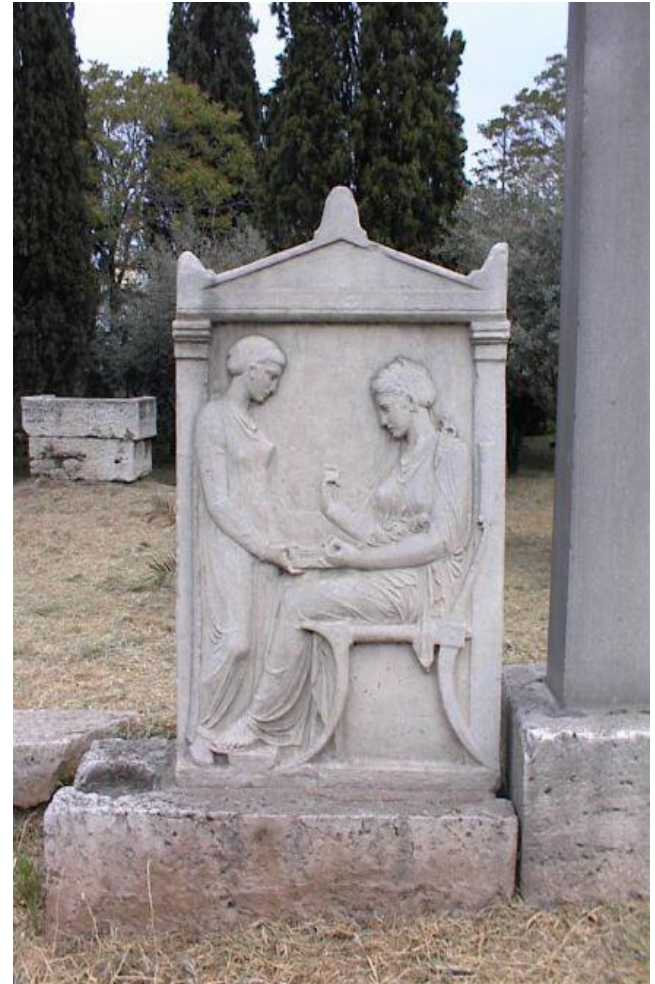

Επιτύμβια Ανάγλυφα:

- ▶ Μικρά αναθηματικά και κυρίως επιτύμβια ανάγλυφα.
- ▶ Τα περισσότερα είναι δημιουργίες απλών, ανώνυμων καλλιτεχνών.
- ▶ Υψηλή καλλιτεχνική ποιότητα.
- ▶ Πιο πλατιά και πιο χαμηλή σε σχέση με τα αρχαϊκά χρόνια, ποικιλία στις διαστάσεις, αετώματα που στηρίζονται σε πεσσούς. Έτσι δημιουργείται ιερό.
- ▶ Πολυποίκιλες αναπαραστάσεις και πολλές φορές δυσνόητες αφού απεικονίζουν σταδιακά από μία ως τέσσερις μορφές.
- ▶ Πιο τυπική μορφή: «δεξίωσις» = χειραψία
- ▶ Σταδιακά οι μορφές αποκολούνται από την πλάκα.
- ▶ Νέοι – ηλικιωμένοι, αγόρια – κορίτσια «στέκονται μπροστά μας, ευγενιμένοι από τον θάνατο και από τη σμίλη του τεχνίτη».
- ▶ Η τέχνη θεωρείται κτήμα όλου του λαού, τον εκφράζει και αυτό τον κάνει να χαίρεται.
- ▶ Σημαντικότερα έργα: στήλες Ιλισού, Αριστοναύτου, ανάγλυφα του νέου από την Αίγινα, της Ηγησούς.

Αριστοναύτης
(Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο)

Επιτύμβια στήλη της
Ηγησούς
(Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο)

Επίλογος:

Το συλλογικό και το γενικό αντί του προσωπικού και ατομικού, το ιδεώδες, υψηλό, ωραίο και αιώνιο αντί του καθημερινού, του συμπτωματικού και του στιγμιαίου (για παράδειγμα το κάλλος στην ψυχή και το σώμα) αποτελούν ιδανικό προς το οποίο αποβλέπουν οι πολίτες και χαρακτηρίζουν την τέχνη των κλασικών χρόνων. Σ' αυτό, η κλασική τέχνη δεν απέχει πολύ από την αρχαϊκή, που επίσης πρόβαλλε κοινωνικά πρότυπα και ιδεώδη των χρόνων της. Μόνο που τώρα τα άκαμπτα συμβατικά σχήματα έχουν ξεπεραστεί, επειδή τα πρότυπα της εποχής δεν είναι συνέπεια μιας φυσικής και αναλλοίωτης τάξης πραγμάτων, αλλά αποτέλεσμα εσωτερικής ελευθερίας, συνειδητής και υπεύθυνης επιλογής.

Βιβλιογραφία:

- ▶ «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους» (Κλασικός Ελληνισμός, τ. Γ2), εκδόσεις Εκδοτική Αθηνών
- ▶ «Η Τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας – Σύντομη Ιστορία (1050 – 50 π.Χ.)» , Κοκόρου – Αλευρά, εκδόσεις Καρδαμίτσα
- ▶ «Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης», Χρήστου Τσουντά, εκδότης Γ. Παπακωνσταντίνου
- ▶ «Ελληνική τέχνη – Αρχαία γλυπτά», Νικόλαος Γιαλούρης, εκδόσεις Εκδοτική Αθηνών
- ▶ «Τα μάρμαρα του Παρθενώνα στο Βρετανικό Μουσείο», εκδόσεις Διόπτρα